

मात्रा गाँउपालीकाको
आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वार्षिक प्रगति समिक्षा तथा वार्षिक
सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको

प्रतिवेदन २०७९

सहभिकरण :-

नेपाल पत्रकार महासंघ बफाड
का प्रतिनिधि डीवी विष्ट
र जगदिस रोकाया

आयोजक :-

मात्रा गाँउपालीका बफाड

मष्टा गाउँउपालीकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बार्धिक प्रगती समिक्षा तथा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको प्रतिवेदन २०७९

पृष्ठमुम्भी

स्थानिय सरकार संचालन ऐन र यस अगाडीको स्थानिय स्वायत्त शासन ऐन नियमावलीले निर्दिष्ट गरे अनुसार हरेक सार्वजनिक निकायहरूले सेवाग्राही र सरोकारवालाहरु विच वर्षभरी गरेको सेवा प्रवाहको अवस्था गतिविधिहरूको सार्वजनिक गुनुवाई गर्नु पर्ने प्रावधान छ । सो अनुरूप मष्टा गाउँउपालीकाले पनि स्थानिय सरकार संचालनमा आएपछि पालीका वाट भएगरेका गतिविधि आर्थिक भौतीक अवस्था साथै अन्य सेवा प्रवाहको जानकारीका लागी सेवाग्राहीहरूको गुनासो सुझाव सल्लाह लिन दिन सार्वजनिक सुनुवाई बार्धिक प्रगती समिक्षा गर्दै आएको छ ।

सार्वजनिक सुनुवाईले शुसासन गर्ने मद्दत गर्नुका साथै अक्षितयारवाला व्यक्ति लाई जवाफदेही र जिम्मेवार बनाउन्छ । साथै समास्याको सामाधान पनि सार्वजनिक सभामै हुने भएकाले समस्यामा वा सेवा वाट सन्तुष्टि नभएका सेवा ग्राहीहरूको गुनासो सार्वजनिक स्थलमै हुने भएकाले यसलाई सुशासनको प्रमुख औजारको रूपमा हेरिन्छ । यो विधिको शासन कायम गर्ने एउटा प्रजातान्त्रिक औजार पनि हो । यसो गर्दा योजना तथा कार्यक्रममा भएको कमी कमजोरी खुलासा हुन्छ । सहभागी सरोकारवाला वाट गुनासो सुझाव पृष्ठपोषण आउने हुदै यस्तो कार्यक्रमले कमीमजोरी लाइ सुधार गरि आगामी दिनमा सेवा प्रवाह प्रभावकारी र जनउत्तरदायि हुन मद्दत गर्दै

यस्तो अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै मष्टा गाउँउपालीकाले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को प्रगती समिक्षा साथै सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गरेको थियो । विभिन्न चरणमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्दै आएको पालीकाले वर्षभरीको गतिविधि समेटेर २०७९साल साउन २१ गतेका दिन गाउँउपालीकाले बृहत रूपमा गाउँउपालीकाको सेवा प्रवाह संचालन योजना कार्यक्रमको जानकारी र सुझाव सल्लाह पृष्ठपोषणका मान्ये गरि बार्धिक समिक्षा तथा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गरेको थियो । उक्त कार्यक्रममा नेपाल पत्रकार महासंघ तथा हाम्रो तेस्रो आँखा राष्ट्रिय साप्ताहिक वाट हामी पत्रकारहरु लाइ तेस्रो पक्ष सहजीकरणको जिम्मेवारी दिएको हुदै सोको आधारमा हामी सहजकर्ता वाट यो प्रतिवेदन तयार गरिएको हो ।

कार्यक्रमको नाम : बार्धिक प्रगती समिक्षा तथा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम मष्टा गाउँउपालीका बफाड ।

कार्यक्रम आयोजना गरिएको : मिति २०७९ साउन ५ गते दिउसो १ वजे वाट ५ वजे सम्म

स्थान : मष्टा गाउँउपालीका कार्यालय भातेखोला ।

सार्वजनिक सुनुवाई गरेको निकायको नाम : मष्टा गाउँउपालीका बफाड सुदुरपश्चिम प्रदेश नेपाल ।

सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने तेस्रो पक्ष तथा सहजकर्ता : नेपाल पत्रकार महासंघ का प्रतिनिधि पत्रकार डिवि विष्ट र जगदिश रोकाया, तरुणा जोशि, नागरिक समाज धर्मजंग सिह, जिल्ला समन्वय समितीका प्रमुख नर बहादुर बोहरा, उप प्रमुख कृष्ण बहादुर विष्ट ।

सार्वजनिक सुनुवाईको उद्देश्य

१ गाउँउपालीका वाट दिइने सेवा प्रवाहका वारेमा जानकारी दिन ।

२ गाउँउपालीका तथा वडा कार्यालय वाट संचालीत भएका योजना तथा कार्यक्रम र बजेट वारे सबै लाई जानकारी दिन ।

३ अच्छीवारवाला व्यक्तिले गरेको गलत कार्यको विरोध गर्न र गल्ती नदोहर्याउने ।

४ समस्यामा परेका उपमोक्ता जनता र पिडितलाई स्थानियतहका कर्मचारी जनप्रतिनिधि समक्ष आफ्नो पिडा राख्न र समस्या सामाधान गराउने ।

५ जिम्मेवार निकायलाई जवाफदेही र पारदर्शिता बनाउने ।

६ भ्रष्टचार अन्याय र अत्याचारक्रम गर्ने साथै सबैलाई जवाफदेही बनाउन र विकासमा सहकार्य गर्ने ।

७ कार्यक्रम तथा योजनाहरु लाई सार्वजनिक गरि दिगो विकास र समाज सुधारमा सबैको साथ समर्थन कायम गर्ने ।

८ सल्लाह सुझाव मागेर आगामी वर्षको लागी पृष्ठपोषण लिन र दिन ।

९ स्थानिय सरकार र नागरिक विच सम्बन्ध बढाउन र विधिको शासन कायम गर्ने ।

१० स्थानियतहको वारेमा भएको मनमेटाउ तिक्तता रिसीवि विरोध आभास जस्ता नराम्रा विचार सोच धारणा हटाउने ।

११ लोकतान्त्रिक अभ्यास सहित विधिको शासन खुला सरकारको नागरिकलाई प्रत्याभुत गर्ने ।

१२ स्थानियतह र नागरिक विचको स्नेह सद्घाव सहकार्य समझदारी बढाउने ।

सार्वजनिक सुनुवाईको प्रकृया

१ सुरुमा आसन ग्रहण गरिएको थियो ।, उद्घाटन , रास्तिय गान , कार्यक्रमको औचित्य सहित स्वागत मन्त्रव्य , सहकर्तालाई माईक हस्तान्वण , सहकर्तावाट सुनुवाईको परिचय कार्यक्रम , सार्वजनिक सुनुवाईको अर्थ महत्त र औचित्य वारे प्रष्ट , आचारसंहिताको समर्थन , कार्यपत्र प्रस्तुतिकरण , गुनासो र जवाफ चरण , सुझाव अपेक्षा , सफलताका कुरा केहि अतिथिहरु वाट सुझाव सहित अध्यक्ष वाट कार्यक्रम समाप्त गरि ६ घण्टा सम्म संचालन भएको थिया ।

सार्वजनिक सुनुवाईका गतिविधिहरु

मष्टा गाउँउपालीका उपाध्यक्ष हर्क बहादुर धामीको अध्यक्षतामा गाउँउपालीकाको कार्यालय भातेखोलामा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम भएको थियो । कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि जिल्ला समन्वय समितीका संयोजक नर बहादुर बोहरा रहनु भएको थियो । कार्यक्रममा बडा अध्यक्ष पालीका सदस्य र बडा सदस्य सहितका जनप्रतिनिधि सहभागी थिए । नेकपा एमाले नेपाली कौग्रेस नेकपा माओवादी साथै विज्ञवका पार्टी प्रतिनिधि सदस्य सहित पालीका स्तरिय समाजसेवी शिक्षक बुद्धिजिविहरुको सहभागी थियो । गाउँउपालीका भित्रका शिक्षक बुद्धिजिवि समाजसेवी युवाहरु पनि सहभागी रहेका थिए । निमित्र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत अम्मर बहादुर जेठारा सहित अन्य पालीकाका कर्मचारी उपभोक्ता समितिका अध्यक्षहरु र उपभोक्ता सहित सर्वसाधारण व्यक्तिहरुले राष्ट्रो सहभागीता गरि एक डेड सय भन्दा बढी वयस्तिको सहभागी रहेको थियो ।

आसन ग्रहणमा यहाँ भएका गाउँउपालीका सदस्य सहित सबै वटै बडाका अध्यक्ष र सदस्यहरु सबै लाई आसन ग्रहण गराएको थियो । निमित्र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सहित सबै शाखाका प्रमुख र कर्मचारीहरु लाई आसन ग्रहण गराएको थियो । विद्यालयका प्राथ शिक्षक प्रहरी चौकीका प्रमुख विषयगत शाखा प्रमुखहरु र अन्य कर्मचारी , बडा सचिव , गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरु , जेष्ठनागरिकहरु , महिला तथा अन्य सज्जनबृन्हरु लाई आसन ग्रहण गराएको थियो । युवा वालकलव पनि सहभागी थिए । आसन ग्रहण पछि सभाका प्रमुख अतिथि जिल्ला समन्वय समितीकाका संयोजक नर बहादुर बोहराले शब्द वाचन वाट सार्वजनिक सुनुवाईको उद्घाटन गरेका थिए । उक्त कार्यक्रममा उद्घाटन सेसन सहित सबै कार्यक्रम महासंघका पुर्व अध्यक्ष पत्रकार जगदीश रोकायाले सार्वजनिक सुनुवाईको सबै प्रकृया अगाडी बढाएको थियो । कार्यक्रममा स्वागत मन्त्रव्य सहित सार्वजनिक सुनुवाईको महत्त औचित्य पत्रकार महासंघका पुर्व अध्यक्ष रोकायाले गरेको थिए । आसन ग्रहण उद्घाटन सबै सकिएपछि सार्वजनिक सुनुवाईका सहजकर्ता पत्रकार डीवी विष्टले सुनुवाई कार्यक्रम अगाडी बढाएका थिए । उहाँ वाट सार्वजनिक सुनुवाईका केहि शैदान्तीक अवधारण सहित सुनुवाईको महत्त औचित्य प्रकास पारिएको थियो । सुनुवाईको आचरसहित वारे जानकारी समर्थन दिएपछि गाउँउपालीकाको सेवा प्रवाह र अर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा विनियोजित बजेट खर्च आमदानीको बारेमा गाउँउपालीकाका लेखपाल गगन बहादुर गुर्दामिले प्रगती प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । लेखपालले प्रस्तुत गरेपछि सहभागी वाट गुनासोहरु राख्ने र सम्बन्धीत व्यक्तिवाट जवाफ लिने काम गरियो । गुनासोको उचित सम्बोधन गर्न लगाइयो थियो ।

यो क्रम ४ घण्टा सम्म चलेपछि अनि सहभागीहरु वाट आउदो वर्षका लागी सुझाव लिएको थियो । यसका साथै सहकर्ताले सुझाव सल्लाह लिएपछि अन्तमा पार्टी प्रतिनिधि वाट आएका गुनासा सहित सुझाव सल्लाह गुनासाहरुको उचित जवाफ आफ्नो मन्त्रव्य मार्फत पनि पालीका प्रमुखहरुले दिएका थिए । यो कार्यक्रममा गुनासोहरु बढीनै आएका थिए । तर महत्त्वपूर्ण मान्देहरुले स्थानिय सरकारको कामकार्बाही लाक्ष निजिक वाट नियालेको अवस्था देखीएको थियो । खासगरि ५० भन्दा बढी गुनासा सुझावहरु आएका थिए । तर सबै सहभागीहरुको अपेक्षा जनप्रतिनिधि वाट शुशासन जवाफदेहि जनउत्तरदायि हुनु पर्ने तर त्यो नभएको केहि रकम दुरुपयोग भएको काम गर्न तारतौर नमिलेको गुनासाहरु आएका थिए ।

सार्वजनिक सुनुवाईमा तिन वटै पार्टी नेपाली कौग्रेस नेकपा एमाले नेकपा माओवादीका प्रतिनिधिहरु वाट गुनासो सुझाव राखेका थिए । उहाँहरुले पनि स्थानिय सरकारलाई अझ बढी नागरिकहरु प्रति जवाफदेहि हुन र लगानी उपलब्धी मुलक गर्न सुझाव दिएका थिए ।

नागरिक समाजका अध्यक्ष धर्मजंग बहादुर सिंहले सुझाव सल्लाह दिएका थिए । साथै प्रमुख अतिथि जिल्ला समन्वय समितीका संयोजक नर बहादुर बोहरा र विशिष्ट अतिथी समन्वय उप प्रमुख कृष्ण बहादुर विष्टले सुझाव सल्लाह केहि निर्देशन दिए पछि

सभामा आएका सबै कुराहरुको अन्तमा सभा अध्यक्ष तथा गाँउपालीको गुनासाहरुको थप प्रष्ट पारि भएका कमीकमजोरी लाइ सुधार गर्ने प्रतिवद्दता गरि सार्वजनिक सुनुवाइको समापन गरिएको थियो ।

सार्वजनिक सुनुवाइमा प्रस्तुती गरेका विषय बस्तु शेषगत बजेट खर्च मीजात

क्रमांक	विवरण
१	संघ प्रदेश बाट पाप्त बजेट
२	स्थमनियतहले पालीकाबाट विनियोजन भएको चालुपुँजी आम्दानी खर्च बजेट । बडा कार्यालयमा विनियोज भएको रकम । विषयगत शाखामा विनियोजन भएको बजेट र खर्च विवरण । सबै योजनामा बजेट विनियोजन भएको खचै पनि जानकारी गरिएको थियो ।

पालीकोको बजेट आम्दानी रकम यो सबै रकम पछाडी राखीएको छ ।

पालीकाको जम्मा खर्च प्रगती प्रतीशतमा ९६.२१ प्रतिशत भएको थियो । - बजेटको वृस्तित जानकारी पालीकाले सार्वजनिक सुनुवाइमा प्रस्तुत गरेको प्रतिवेदन पछाडी राखीएको छ ।

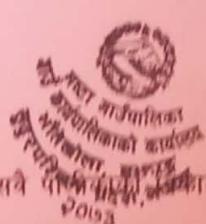
सार्वजनिक सुनुवाइमा सहभागी बाट मुख्य रूपमा उठेका गुनासा सवालहरुहरु

- १ सार्वजनिक सुनुवाइमा पत्राचार नगरिएको ।
- २ खेलमैदान उपयुक्त स्थानमा नवनाएको ।
- ३ वेरुनु सम्बन्धमा
- ४ बडा भवन निर्माणको रकम हिनामीना ।
- ५ स्वास्थ्य क्षेत्रमा भएको लापर्वाही तथा खानेपानी सम्बन्धमा ।
- ६ मनोमानी रकम भुक्तानी र निवर्तमान जनप्रतिनीधीको मनोमानी सम्बन्धमा ।
- ७ टेलीफोन सम्बन्धमा ।
- ८ उद्यारो सडक कटानको विषयमा
- ९ सार्वजनीक सुनुवाई सम्बन्धमा
- १० सवारी साधन दुरुपयोग , मारिदा लाइसेन्स सम्बन्धमा वालविवाह सम्बन्धमा ।
- ११) सुकाब पेटीका सम्बन्धमा
- १२) विद्युत सम्बन्धमा

गुनासो राख्ने व्यक्तिहरु

१ दिनेश बोहरा, हरीस धार्मी, उमेश जेठारा, विश्वनु जोशी , भरत अधिकारी , विनोद थापा, आदी । ,
गुनासोहरुको जवाब:

सार्वजनिक सुनुवाइमा सहभागी बाट आएका गुनासोहरुको गाँउपालीका उपाध्यक्ष कार्यकारी निमीत प्रमुख सहित लेखपाल बडा अध्यक्षहरुले गुनासो कर्ताहरुको जवाफ सहिरुपमा दिएका थिए । गुनासो मा दोहरो सम्बाद धेरै भएर जिज्ञासाको चित्तवृक्षदो जवाप सबै गुनासोको आएको थियो । सेवा प्रदायिक संस्थाका तर्फबाट जिम्मेवार व्यक्तिहरुले कुनै ढाकछोप नगरि यथार्त जवाफ दिएका थिए । सहभागीहरु जवाफप्राप्ति सन्तुष्ट भएको थिए । छलफलमा गाँउपालीका बाट भएका धेरै कमि कमजोरीहरुको उजागर भएका थिय । गाँउपालीका परिवारले पालीका बाट काम गर्दा खेरी भएका गल्ती कमिमजोरीहरुको आम्मसात गरेको थियो । सभामा गाँउपालीका जनप्रतिनिधि कर्मचारी प्रति भएका मनमेटाउ तिक्तता असहमती मेटिएको थियो । आरोप प्रतिआरोप लाल्छना गलत बुझाइ सबै प्रष्ट

भएर सद्भाव भएको थिए । भावी दिनमा सुधार गर्दै जाने र आफ्नो स्थान बाट सबै पौरस्त्रियालाई सम्मानायामा जुटी भनेर सबैको एक बढ्दता प्रतिबढ्दता आएको थियो ।

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सहभागी बाट आएका सुधार गर्नुपर्ने पक्ष । पृष्ठपोषण

१ सहभागीहरु बाट तपसिलका सुझाव आएका थिए । काम गर्ने तौरतरिक रास्तो गर्नु पर्ने । अनुगमनमा जोड दिनु पर्ने । काममा सहज सेवाप्राप्तिको काम छिटो छरितो गुर्ने पर्ने । विधुत लाइन विस्तार जोड दिनु पर्ने । योजना डिजायन स्टमेट गरि बनाउनु पर्ने आफुबाटी योजना दिन नहुने, रास्तो कर्मचारी जनप्रतिनिधिलाई पुरस्कृत गर्नु पर्ने । कृषिमा व्यावसायिक खेती, गाउँसभाले छनीट गरेका योजना हेरफेर गर्न नहुनु । योजना पुरस्कृत गर्नु पर्ने सुझाव दिएका थिए । साथै बालविहार रोकन पहल गर्न सुझाव दिएका थिए । सार्वजनिक सुनुवाइमा बडा अध्यक्ष अनिबार्य उपस्थित हुनु पर्ने । सडक बाटा सुधार गर्नु पर्ने । महिला दलित बालबालीका साथै युवाहरु लाइ आय आर्जनमा जोड दिनु पर्ने सुझाव आएका थिए । इमान्दारी भएर काम गर्नु पर्ने जस्ता धेरै रास्ता सुधारहरु आएका थिए ।

समापनमा भन्तव्य दिने बत्ताहरु

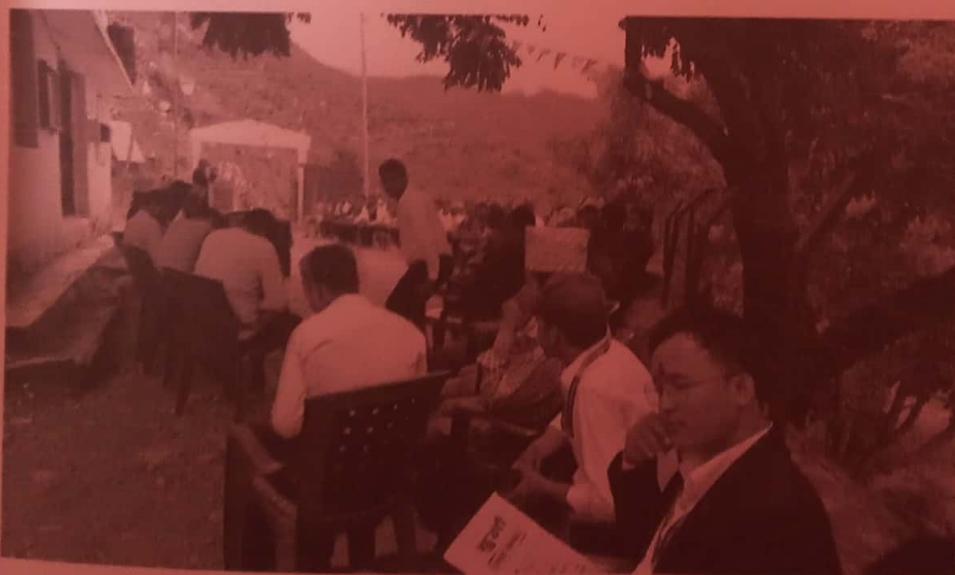
१ धर्मजंग बहादुर सिंह नागरिक समाज

२ प्रमुख अतिथि मन्त्री प्रमुख नर बहादुर बोहरा साथै गाँउपालीका उपाध्यक्ष हक्क धामीले आएका सबै गुनासा सुझावहरुको आत्मसाथ गरि सहि जवाफ दिइ पृष्ठपोषण लाइ आत्म साथ गरि आउदो दिनमा पालीकाको सेवा प्रवाहलाई यप जवाफदेही पारदर्शिता बनाउने प्रतिबढ्द गर्नु भएको थियो ।

सकारात्मकपक्ष : प्रश्नकर्ताको जवाफ अखिलायारी व्यक्तिले चित्तबुझदो दिएका थिए । सुनुवाई कार्यक्रम सम्बर्धित रूपमामएको थियो । धेरै घनिभुत छलफल भएको हुदाँ सबै मिलेर आउदो वर्ष अझै रास्तो कामगर्ने आत्मवल सबैमा जागिको थियो ।

सहजकर्ताको सुझावहरु : पालीकाकाले आर्थिक प्रगती सहित अन्य सामाजिक स्वास्थ्यशिक्षा र पालीकामित्रका अन्यविकासको अवस्थाबारे प्रगती सुनाउनु पर्ने देखीन्छ । नागरिकहरु लाइ आत्मविस्वास उत्साहगर्नु पर्ने देखीन्छ । स्थानिय सरकार भएको महसुस गराउनु पर्ने देखीन्छ । जनप्रतिनिधिहरु पक्षपातनातावाद पार्टीपक्षभन्दामाथी उठनु पर्ने देखीन्छ । जनप्रतिनिधिहरुले जनउत्तरदायिभएर लोकतन्त्रको सस्थागतविकास गरि शुसासनको लागी लोभलालच त्यागेर समाज सुधारमा अग्रसरहुनु पर्ने देखीन्छ । राजनेताको स्वभावचरित्र प्रदर्शन गरि महिलाजनप्रतिनिधिहरु लाइ पनि क्षमता विकास र आत्म सम्मानगर्नु पर्ने देखीन्छ ।

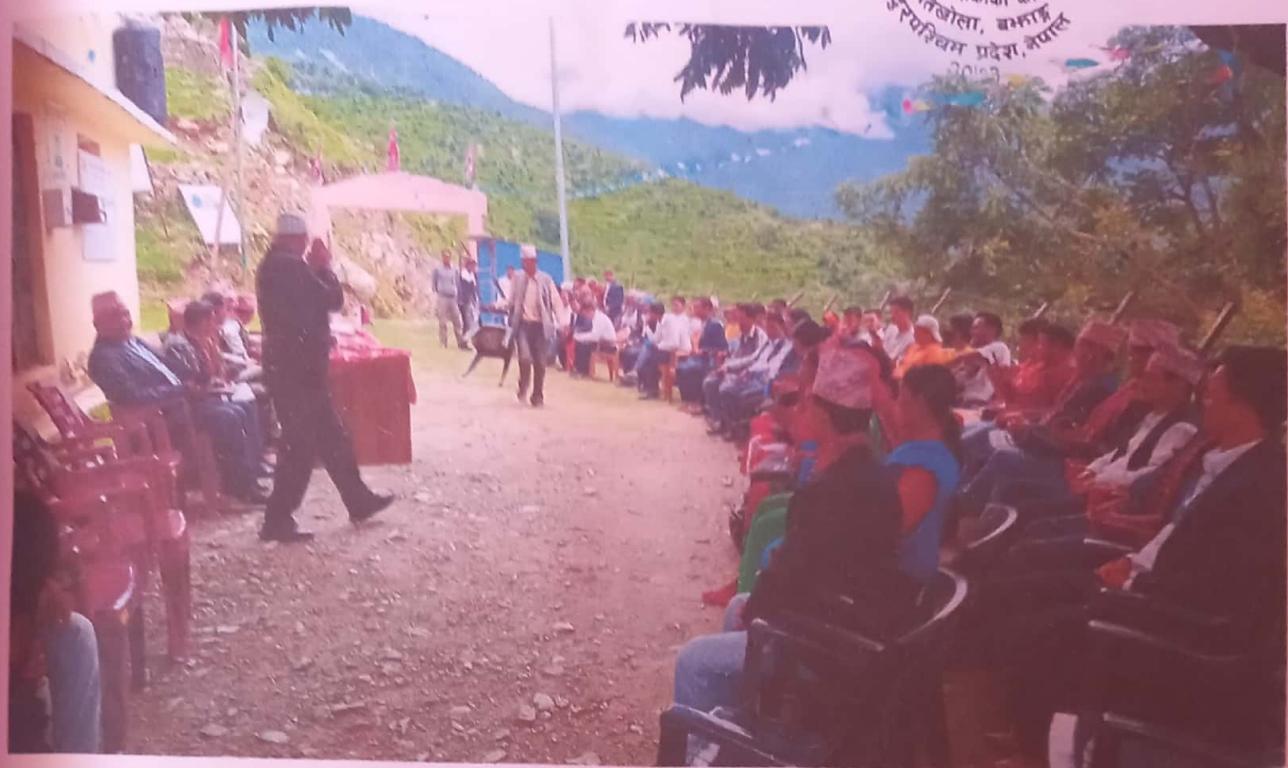
सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमका केहि तस्विरहरु

गोपनीया गर्भायालिका
कार्यालयको बाह्यिक
भौतिकीया, वस्त्र, विपाल
दुरुस्थिति प्रदान, २०५३

प्रतिबेदक

सार्वनिक सुनुवाइका लागी

मुख्य सहभक्तां पत्रकार ढोबी विष्ट (तिथो बाँचा राधिक्य साप्ताहि प्रकाशक) नेपालपत्रकार महासंघ बफाग सदस्य । समाप्त „

सम्पर्क ९८४८८८७८०६०